

SLOVENE C

Štev. 243. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dverilke nasproti tiskarni).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v ponedeljek, 24. oktobra 1904.

Izba za vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročilno, inserate in reklamacije. —
Izse rati se računajo enostopna petičvrsta (dolžina
73 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
36 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravnishkega telefona št. 188.

Desetletnica katoliškega društva za delavke v Ljubljani.

Zgodovinske važnosti za slovensko delavstvo je l. 1894. Mož, ki je na l. slovenskem shodu rekel: „Delavcu se mora dati prilžnost, da dobi kako stvar, katero imenuje svojo; zato ima vsak pravico, tudi delavec... Naše želje so mnogo večje, kakor jih tukaj moremo in smemo izražati. Naj bi torej sleherni premišljal, kaj je denar, kaj je bil, kaj je v socialnem, kaj v politiskem življenju. Naj se premotrivajo ta vprašanja, da bo ob času potrebe nekaj mož pripravljenih, ki bodo bistrega očesa pomagali zidati novo poslopje na krščanski podlagi, ta mož ni samo govoril, ampak tudi z redko in genialno energijo ter vztrajnostjo skrbel za izvršitev svojih načel. Med ljudstvom je iskal stika in našel somišljenikov med delavci, kakor tudi med delavkami.

V nedeljo, 22. julija 1894. je bil osnovni shod „Slov. kat. delavskega društva“. A ne dovolj! Tudi usoda doslej zaničevane, teptane in zatirane delavke v Ljubljani ga je bolela globoko. In ni počival, ne miroval preje, dokler se mu ni izpolnila že davno gojena želja: ustanoviti „Katoliško društvo za delavke“. Dne 16. decembra 1894. se je ustanovilo društvo. „Glasnik“ je ob tej priliki pisal: „Osamelost, slabo stanovanje, dolg čas, revščina so spridile le prevečkrat marsikatero pošteno dekle v Ljubljani. Pouka, vzlasti v gospodinstvu niso imele ljubljanske delavke dosedaj nobenega, skupnega življenja tudi ne. Zato z največjim veseljem pozdravljamo novo društvo, ki bo organizovalo ljubljanske delavke in skrbelo za njihovo dušno in telesno korist. Predsednik društvu je blagi šentjakopski župnik gospod kanonik Janez Rozman, čegar ime s spoštovanjem izrekujemo vsi, zlasti ubežoi ljubljanski; podpredsednik pa stolni vikar M. Mrak. Voditeljica društvu je izvoljena M. Krivic. Odbor se je takole sestavil: Tajnica Jospina Sralcer, denarničarica Marija Belič. Devet rednih rediteljic: Ludovika Jarc, Terezija Zajec, Frančiška Zor, Katarina Bahar, Ana

Srakar, Ivana Kocmur, Frančiška Petrič, Frančiška Pirkič, Ana Gorše. Dvalet rediteljic namestnic: Jospina Črnogoj, Marija Trtnik, Marija Kremžar, Mibaela Aljančič, Marija Fortuna, Antonija Vidmajer, Ivana Gašperin, Ivana Kosic, Franja Korbar. Bog žvi novo društvo in je spremljal s svojim blagoslovom! Poleg teh sta pa za ustanovitev društva jako veliko storili za vse dobro uneta gospa Ana Bahar in Jospina Srakar.

Včeraj smo stali ob 10letnici tega društva, stali z veselim srcem, ko smo gledali na veliko vrsto zavednih slovenskih delavk ter se ozirali nazaj na uspehe prošlih let. Desetletnico smo slavili s ponosno zavestjo, da je „Kat. društvo za delavke“ v Ljubljani med najbolj razvitimi in najvzornejše delujočimi društvi naše slovenske prvostolice.

Brez posebnega šuma je naznanilo društvo svojo desetletnico, a v kljub temu so v velikem številu prihiteli mnogi prijatelji društva, da proslave društvo in njega zasluge. Tudi bratje Hrvatje so prihiteli, da dajo izraza naši skupnosti. Slov. kat. akad. dijaštvo je bilo zastopano po odposlanstvu slov. katoliškega akad. društva „Danice“.

Dopoldne.

Včerajšni dopoldan je praznovalo društvo s tem, da so članice prisostvovalle sveti maši, katero je daroval društveni podpredsednik č. g. L. Smolnikar, ki je imel pred mašo tudi govor. Pri sv. maši so prenevale društvene pevke pod vodstvom č. g. Ferjančiča. Občinstva je bila polna cerkev.

Odhod na slavnostni prostor.

Velika vrsta naših društev se je zbrala včeraj popoldne na Starem strelišču. Prihiteli so v rli mengiški fantje s svojo krasno zastavo, prihiteli delavci z Jesenic z zastavo ondotelega „Kat. društva za delavce“, „Bralno društvo“ z Gorij z zastavo, „Slov. kat. izobraževalno društvo“ z Mirne z zastavo, društvo iz Preske z nedavno blagoslovljeno zastavo, „Slov. kat. izobraževalno društvo“ iz Velikih Lašč, tudi Vevčani so prišli z zastavo, dalje „Kat. društvo mladeničev“ iz Ljubljane, pod zastavo „Slov. kršč. soc. zveze“ pa odposlanstva raznih tukajšnjih delavskih društev. Že tu je bilo pod „Zvezine“ zastavo zbranih mnogo žena in deklet v narodni noši.

Točno ob nazaanjeni uri so odkorakala

društva z razvitimi zastavami in društveno godbo na slavnostni prostor. Na delu spreveda je korakala hrvaška deputacija. Sprevod se je premikal preko cesarja Franc Jožefa mostu, po sv. Petra cesti, Marijinem trgu, Wolfovih ulicah, Kongresnem trgu, Gosposkih ulicah, Turjaškem trgu, po Bregu, preko sv. Jakoba mosta na Žabjak, kjer ima „Katoliško društvo za delavke“ svoje prostore. Tu so društvenice tega društva okrasile vsako zastavo z vencem ter se pridružile sprevodu z okoli 50 belo oblečenimi družicami in blag. kumico gospo Jegličev. Posebno pozornost je vzbujala dolga vrsta članic v narodni noši. Po Rožnih in Florijanskih ulicah je sprevod prikoral na slavnostni prostor pred cerkev sv. Jakoba.

Na sv. Jakoba trgu.

Srečna je bila misel, naj se slavnost vrši na prostornem sv. Jakoba trgu pred kipom Brezmadežne, saj je delavstvo hotelo to slavnost porabiti tudi kot jubilejno slavnost Brezmadežnemu spočetju. Trg je bil poln občinstva, kamorkoli si pogledal, glava pri glavi. Pred kipom Brezmadežne je bilo zbranih nad 5000 oseb. Spomenik Marije je bil ves v zelenju in cvetlicah, ovit z zelenimi vencem in mlaji in zastavami. Bila je to res sijajna manifestacija povodom jubilejne proslave Brezmadežnega Spočetja, manifestacija, ki je na čast Ljubljančanom!

Pod vodstvom č. g. Fr. Ferjančiča je društveni zbor zvonikimi grli zpel I. Pogačnikovo »Sladko mi kipi srce« in vzbudil pri poslušalcih mnogo občudovanja. Na to pa je stopil na vzvišeni prostor č. g. dr. Andrej Karlin.

Govor kanonika dr. Andrej Karlina.

Č. g. kanonik dr. Andrej Karlin je imel tu slavnostni govor, ki je bil prepleten s krasnimi mislimi in katerega je množica zvesto poslušala. Č. g. kanonik je govoril s tako jasnim glasom, da ga je na prostornem trgu vsakdo čul.

Gospod kanonik dr. Karlin je v svojem govoru razvijal te le misli:

Najprej je pozdravil dole slavnostne goste z izbranimi besedami: Benedictus, qui venit in nomine Domini. Blagoslovljeni, pozdravljeni, dobro došli, ki prihajate v imenu Gospodovem! Ne na stotine, na tisoče se vas je zbralo iz raznih vzrokov; nekateri,

da prisostvujete desetletnici „Katoliškega društva za delavke“, drugi, da ste pričli blagoslovljenja nove zastave, in najštevilnejši, da se v imenu krščanskega delavstva poklonite Brezmadežni v jubilejnem letu.

Nato je razvil znake današnjega slavlja.

I. Desetletnica „Katoliškega društva za delavke“. Društvenice so danes kakor potnik, ki se je pehal celo dopoldne v goro. Opoldne, dospelji vrh hriba, gleda nazaj, gleda naprej. Društvo gleda nazaj. Koliko skrbi in truda, koliko bojznosti in strahu, predno se je društvo ustanovilo. Obrekovanje nasprotnih listov, sovražni napadi, nedostatna sredstva... Polegoma se je jel tajati led, društvo je dobivalo vedno več poguma in moči, društvenice so si ustvarile središče, v kojem nekaj pomenjajo; krasen pevski zbor in pripomočke za zabavo in nadaljne izobraževanje. Danes se društvo s častjo imenuje po Ljubljani in izven nje. — Društvo gleda naprej v bodočnost. Ni še doseglo svojega cilja, še ima mnogo načrtov za bodočnost. Zatorej oklenite se mladenke društva! Kaj je posamno dekle, kaj posamična delavka? V društvu je moč, ondi se najde stanovska zavest, v društvu je varstvo, v društvu obramba. Zato, mladina, pogumno in neustrasno v naše društvo!

II. Blagoslovljenje nove zastave. Pred vsem imejmo pred očmi, da bode to cerkveno blagoslovljenje. Služabnik svete cerkve bode prosil blagoslova na zastavo z molitvijo, ki ima primeroma to le vsebino: Gospod Jezus Kristus, čigar cerkev je kakor za vojsko pripravljena bojna četa, blagoslovi to zastavo, da bodo vsi, ki bodo hodili za njo, v tem življenju po priprohni preblazene Device Brezmadežne premagali vidne in nevidne sovražnike, po zmagi pa obhajali zmago-slavje v nebesih. Da ta namen svete cerkve dosežete, ozirajte se društvenice na znake, ki jih ima zastava. a) Ime Jezusovo, ki je po besedi sv. Bernarda luč, hrana in zdravilo, luč, ki nas razsvetljuje s verskim poukom, hrana, ki nas krepi v požnem življenju, zdravilo, ki nas leči dušnih boleznih. b) Slika Brezmadežne, ki nas navaja z gledom prelepih čednosti, in spremljal po ne-

LISTEK.

Prolog.

(Ob desetletnici kat. društva za delavke.)
Zložil dr. A. Ušeničnik.

Pozdravljeni, častiti gostje! — Hvala, Saj misel lepa vas je danes zbrala — Prelepa misel, misel idealna, Krščanska misel — misel socialna!

Deset je let, kar srečno društvo naše, Za nas živi — ne brez pomoči Vaše! Brez vas — kdo ve? — če naše društvo bilo, Če dan bi danes slavnostni slavilo?

Ah, težko je, če kdo je sam na sveti, Živeti težko, težje je trpeti! Če omaguje, pa komu se smili? Če pada, kdo pada mu roko v silo?

Če pada — ah, hrič življenja regne, Močvirje mračno vase ga potegne — — Kje slati čiji, kje so zvezde jasne? Tera povsed, in zadnji up ugasne!

Ugasne vera, lučka tolažilna, Ki razsvetlila pota bi rešilna, Ki v duše bi mrakove posijala, Ki kvišku solnčno pot bi pokazala! —

Ah, težko je, če kdo je sam na sveti, Živeti težko, težje je trpeti — Če nima src, ki zvesto bi ljubila, Z ljubeznijo veliko ga krepila!

Če težko možu, ženi ah je teže, Ki vlakenc sto na ljubi dom jo veže! Gorje ji, če po svetu sama roma, Če nima zvestih src, če nima doma! — —

Kar dom, to nam je društvo naše bilo, In src je sto prijateljsko združilo: Da druga drugi zveste smo družice, Da druga drugi sestre — tolažnice!

Ni združil hip nas, ki se v hip zasameje, Združila nas je sveta moč ideje, Ni nas združila misel maščevalna, Združila nas je misel socialna!

A kaj je moč, če nima pa vodnika, Kaj misel je, če nima pa glasnika, Pa kaj so misli, če so brez hotenja, Pa kaj hotenje, če je brez življenja?

Zato pa, hvala vam, prijatli mili, Ki nam glasniki in vodniki bili! — In hvaljen On, ki daje moč hotenju, In hvaljen On, ki živ je vir življenju!

* * *
Deset je let, kar društvo moč nam daje, Da src brezup in bol nam ne omaje: Iz duš izganja dvomov nam mrakove, In kaže nam življenja lepše dneve!

Razvita jasna naša je zastava, Bodočnost lepša nam pred dušo plava: Ne v mračnem srdju, v divjem ne nasilji, V pravici in ljubezni nam so cilji!

Pravični Bog, on večni cilj naj zlati, Ljubazen naša — naša božja Mati, Imé je božje — naša davorija, In vzorje naš — brezmadežna Marija!

Zato naprej po solnčnojasni poti, Sovraštvo in zavist naj nas ne moti! Združila nas je tesno potna sraga — A v Kristusu, v Mariji naša zmaga!

Ime Marija.

(Manzoni-Krek.)

„Kam hitiš, tesarjeva mlada nevesta?“ Ne vprašuj! Srce ljubeče jo sili iz Nazareta, ljubkega rožnega mesta, v gostje k tatici mili.

Pride, pozdravi, čuje, ko teta jo hvali v časti spoštljivi, nezasišano novi. Ona pa reče: Vsi me odslej blagorovali bodo zemlje rodovi.

Oj, to bi podlo se rógala doba bahava, ko bi deklice čula napoved usodno! A bodočnosti skrita ljučóm je daljava, v tmo se ne vidi prihodnjo.

Evo nas prič! Napoved se je zvršila! Blagor Ti — zemlja veseljna Ti kliče, Tvoja beseda je čuda na svetu odkrila. Glejte, tukaj smo prič!

On, ki je vdihnil napoved v srcó Ti kipeče, On jo čuva; On jo v dejanju razvija. Mi to vemo; poznamo, odkod je sloveče Tvoje imé, o Marija!

„Mati Božja“ iz tega imena odmeva! Zdrava, blažena, milosti čudež in vere. Kar imen se bitjem v veseljstvu prideva, s Tvojim ni je primere.

Zdrava, blažena! Časov viharji divjajo, sleharna doba pa Tebe blagruje, pozdravlja,

varnem potu življenja s priprošnja, katero zaupno prosimo.

Če se zaupno ozirate v znake svoje zastave, potem bode kraljevalo nad vašimi dušami trojno znamenje, ki ga kaže zastava na svojem vrhu, znamenja božjih čednosti: vere, upanja in ljubezni.

III Poklonitev kranjskega delavstva Brezmadežni. Pij X je razpisal letos o svečnici jubilej v čast Brezmadežni. Siroma domovine se poklanja rojaki Mariji. Ali naj mi v Ljubljani zaostanemo? Ne, imamo za to poklonitev zredovinsko pravico in dolžnost. Cesar Leopold I je priporočil kranjskim deželnim stanovom praznovanje praznika brezmadežnega Spočetja. L. 1664 so to priporočilo sprejeli deželni stanovi, hkrati pa so se odločili, da postavijo v Ljubljani spomenik Mariji Brezmadežni. Valvazor je napravil obris, kip Marijin pa je vlijl zvonar Kristof Schlägler v svoji lvarni pred Karlovkami vrati. L. 1682. je bilo dogotovljeno Marijino znamenje. Stalo je pred velikimi vrati šentjakobske cerkve. L. 1844. je bilo znamenje zaradi nevarnosti odnešeno izpred cerkve. Marijin kip se je hrenil v kapelici sv. Krža ob strani, ter je čakal boljših časov. S pomočjo mnogih dobrotnikov se je kip v malem Smarnu l. 1870 zopet postavil in sicer na sedanje mesto.

Ali nimamo mi iste pravice proslavljati Brezmadežno, kakor naši dedje, nekdanji Ljubljani? A tudi dolžnost nam je ubogati čuvarja na Sionu, Pija X. Časi so se sicer izpremenili, kranjskih deželnih stanov ni več. Pač pa nastopa danes častljivi stan, spoštovani stan, delavski stan kot slavitelj Brezmadežne. Kako se to lepo sklada: delavski stan pred Marijo! Ali ni Ona Mati tiste blažene družine, v kateri je vzajemno vladala molitev in delo, delo in molitev, pokorščina in ljubezen? Ali se ni v tej sveti družini prvič posvetilo delo po rokah Gospoda Jezusa Krista in njegove preblazene Matere? Kdo je Ona, ki vzhaja kakor jutranja zarja? Marije, ki je delavcu trpinu posvetila v prežalostno stanje in razbila okove suženjstva in muke.

Le po Mariji in Jezusu se bode v bodoče ohranila čast in veljava delavstvu. Kdo naj bi sicer branil delavsko čast? Ali morda tisti, ki pravijo, da je delavec gospodar sveta? Ne, vsi vemo, da je Bog gospodar sveta, ki ga je ustvaril, ga ohranjuje in vlada. Ali tisti, ki hočejo rabiti žule delavstva le v svojo korist? Ne, Kristus govori: Delavec je vreden svojega plačila. Le na podlagi kranjske pravice in ljubezni se bode ohranila čast delavstva, pravice, ki ne zabi zadnjega preprostega delavca, ljubezni, ki vlija olja v rane najbolj zapuščenega siromaka.

Zatorej, kranjski delavci in delavke: Po Mariji k Jezusu! Zvesti pobožnim tradicijam nekdanjih Ljubljancem se poklonimo iznova Brezmadežni...

Razume se, da je tako lep govor napravil na vse najglobokejši vtisek in oči tisočev so v ljubezni bile uprte visoko gori na kip Brezmadežne...

Blagoslovljenje zastave — Množica prepeva slavo Mariji.

Nato je č. g. kanonik Rozman blagoslovil novo zastavo, ki je, kakor smo že omenili mojstrsko delo gdč. Suhadolec. Kunicica blag. gospa Jegličeva je pripela na

belo društveno zastavo umetniško izvršen trak v rdečih in višnjevih barvah, za ljubljanske članice in člane „Slov. kršč. socialne zveze“ je pa pripela na zastavo trobojni trak gospa M. Manfreda rekoč: „Barve slovenske trobojnice, naj bodo znak Vaše ljubezni do domovine.“ Med tem, ko se je vršilo zabljanje žeblice, so kratni reki spremljali novo zastavo na pet, zastavonoše z drugimi zastavami so pa šli pred glavna vrata cerkve sv. Jakoba, kjer so počakali čč. duhovščino, ki je prinesla iz cerkve Najsvetejše. Zastavonoše so obkrožili Najsvetejši in je tako spremljali pred spomenik. Zvonovi so zvonili, godba je svirala, množica pa je peklenila. Bil je to prizor, ki je moral pretresti tudi mrzla srca! Ko so zastavonoše prišli pred altar, so vse zastave nakrat objele svojo novo sestro, — zastavo, ki se je ponosno dvignila in zaplapala v zraku, društveni zbor pa je zapel skladbo Otavio Pitonija „Psalm 150“. Slavnost na trgu se je končala s petimi Marijinimi litanijami. Množica je glasno prepevala slavo Mariji...

Slavnostni sprevod.

Po cerkveni slavnosti se je razvil slavnostni sprevod po Starom trgu, Mestnem trgu, Vodnikovem trgu na Staro strelišče. Občinstvo je z začudenjem gledalo dolge vrste udeležencev, ki so prišli skupaj na kratko vabilo, brez pri takih priložnih občajnega bobnanja v javnosti. Na čelu sprevođa je korakalo sedaj „Katoliško društvo za delavke“ z novo zastavo. Tudi nasprotniki so morali priznati, da so se vrle delavke odlično postavile. Posebno je vse občudovalo dolgo vrsto brhkih članic v narodni noši. V sprevodu je korakalo v narodni noši okolu 200 žená in deklet. Ostale članice so pa dičile slovenske trobojnice, pripete preko pr. Nad 1500 oseb je korakalo v slavnostnem sprevodu pod 10. zastavami. Hvala in čast vsem, ki so se ga udeležili! Pred Starim streliščem so članice „Katoliškega društva za delavke“ napravile špalir, skozi katerega so udeleženci sprevođa korakali v dvorano Starega strelišča, na katero se je v istem hipu pričel pravcati naskok občinstva, ki bi bilo vse rado čulo izvršitev zanimivega in obširnega sporeda.

Slavnostni večer.

Po dohodu društev na staro strelišče se je točno ob pol 6. uri zvečer začel slavnostni večer. Dvorana in galerija sta bili natlačeno polni občinstva. Več sto oseb, ki bi se bile tudi radi udeležile večera, je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Večer je otvorila „Društvena godba“. Vse godbene trojke je občinstvo navdušeno pozdravljalo. Godba je dokazala, da se lahko kosa z vsako drugo godbo. Mnogokrat smo že hvalili vrle naše pevke, ki so si zaradi svojega krasnega, milega in dovršenega petja s polno pravico pridobile ime „naši slavčki“. Pele so: Volaričev »Gospodov dan«, Ferjančičev »Naš prapor«, Ferjančičev »Rožmarin«, Pročázkovo »Moravska narvana«, Rihar Ferjančičev »Venček Marijinih pesmi«. Na slavnostnem večeru je bilo občinstvo kar očarano po milodonečih glasovih Zbor je zopet dokazal, da vrlu napreduje v glasbeni izobrazbi. Vsa čast tudi vrlomu pevovodji in skladatelju č. g. Ferjančiču, ki se ne stráši truda. Upajmo, da se zbor še pomnoži in v najširših krogih proslavi lepo domačo pesem.

Krasen prolog je dovršeno govorila družbenica Marija Ovičaj in lepo je tudi narekovala pesem (Manzoni Krek) »Ime Marije« družbenica Teresija Buršar. Prolog in pesem »Ime Marija« čitajo naši bralci v »Listku«.

Pozdravni govor društvenega predsednika č. g. prelata Rozmana.

Pozdravni govor je govoril društveni predsednik pred. prelat in častni kanonik šentjakobski župnik Janez Rozman z mladinskim ogaem in navdušeno-tjo, ki dokazuje, kako globoko ljubi »Katoliško društvo za delavke«, kateremu z redko vztrajnostjo predseduje ves čas obitanka. Pred. g. prelat je razvijal sledeče misli: Pozdravljam prazavno gospodo in one navzoče v imenu našega gospoda Jezusa Kristusa in blažene matere Marije. Pozdravljam vse in se zahvaljujem vsem, ki ste došli na našo slavnost, slavnost »Katoliškega društva za delavke«, ki je danes do bilo svojo novo zastavo v spomin svoje desetletnice. Hoteli smo to slavje praznovati v našem krogu, a drugi so nam dali pogum, da praznujemo slovesno 10letnico, ker tudi druga društva obhajajo 10, 15, 20 in petindvajsetnico. Star sem postal, a nikdar ne bi bil mislil, da bom doživel takšno veselje, kakršno sem doživel danes. Solze so mi prišle v oči, ko sem videl danes na trgu sv. Jakoba tako množico vrlih delavk in delavcev ter drugega občinstva, ki se je udeležilo blagoslova naše zastave. V prekrasnem govoru je pred. g. kanonik Karlin govoril navzočim. Hvala mu! Ravno tako je bilo tudi pete nad vse ganljivo. Zahvalimo se Bogu, ki nam je dal doživeti tako lep dan, in zahvalim se vsem, ki ste pripomogli, da se je izvršila ta lepa slavnost. A sedaj dovolite, da povem, kako se je ustanovilo društvo. Pričetkom decembra l. 1894 pride k meni takratni šentjakobski kapelan dr. Krek z g. Matijo Mrakom. Vprašal sem gospoda, kaj hočeta in kmalu sem zvedel. Dr. Krek začne razvijati in dokazovati, kako bi bilo potrebno društvo, katero bi družilo zlasti delavke. In končno sta prišla z barvo na dan, da bi jaz prevzel predsedništvo društva. Debelo sem gledal in se branil na vse kriplice, češ, star sem že in imam posla čez glavo. A pomagal ni nič, končno sem se udal in 16. decembra 1894. so me izvolili za predsednika, in ostal sem ves čas, kakor tudi voditeljica, vrla Marija Krivo Zapodored. Je bil zvoljen g. Mrak. Kise sem hotel, sprejel sem izvolitev in rekel: Če ste vsi dobre volje, pa hitro na delo! In društvo je pričelo delovati in zlasti odbor. Kaj so dolžnosti odbora? Društvu mora podati dušne inčasne hrane. Dušne hrane: Imeli smo redno duhovne vaje in božja pota. Šli smo na Bled in na Brezje, a zlasti nam je priljubljena Žalostna gora. Vsako leto pa tudi slovesno praznujemo društveni praznik preladko ime Marijino s skupnim obhajilom. Nadalje imamo knjige in časopise. Društvo ne pogreša dušne hrane. Imamo tedenske redne shode vsako nedeljo in praznik. In hvala vsem profesorjem, kanonikom, duhovnikom, in drugim, ki so govorili v našem društvu. Bog jim plačaj!

A tudi časno zabavo nudi naše društvo. Pevski zbor je krasen in so pevke res na pravem mestu. Mož, ki neumorno deluje pri pevskem zboru, je dobroznani skladatelj č. g. Ferjančič. Bog ga živi (Navdušeni živio — klici.) Igre in predstave vodi č. gospod vikar Luka Smolnikar, ki žrtvuje veliko časa in truda, da so dobre predstave. (Živio — klici.) Poleg tega pa izpolnjujejo društvenice tudi svoje znanje v branju in pisanju. Zato pa zaslužijo za svoje delo vso pohvalo pr. g. g. Zvan, Mrak in Nadrah, ki so vodili ta pouk. Pri nas ne plešemo, a se izobrazujemo in zato je naše društvo na dobrem glasu. Imamo tudi »Čebelico« in naše obolele članice dobe podporo. Hvala Bogu za vse to! Pa ne udeležuje se le samo ljubljansko in slovensko delavstvo našega slavja, imamo v svoji sredi tudi brate Hrivate. Vsi za enega, eden za vse. Bog živi Hrivate! (Burni klici: Žive l i H r i v a t i!) Gromovito ploskanje je pričelo, da je p. g. prelat govoril udeležencem iz srca.

Slavnostni govor dr. Kreka.

Jesen je tu. Točno kakor pograbi se vlačijo puste, dolgočasne megle. Kruti godci so utihni; čuje se le šč lačnega vrana surovi krak in predrzno čikanje potepinskih vrabičev. Naravo davljejo v raket. Obladijo jo v mrliško krilo. Mrzli veter, — zvesti zimski sluga, razanaš povsed suho, volo listje — mrliška naznanila, iz katerih se bere, da je umrla narava. A ni še umrlo vse! Ne mislim pri tem na drage rastlinjake, kjer si goje redki bogatini z umetno gorkoto zelenje in cvet. D.ugo rač imam v mislih. Sempatja predre solniči žarek sivo meglo, pozlati oveneli gozd in mrko polje, poigra se s subim listjem, zaraja nad grobovi. — In on pripoveduje, da tam na višavi živi še v liko, gorko solnce s svojimi nebrojnimi zakladi moči in življenja. Narava čuje, umeva njegovo povest. Krepko upanje se ji razljuje

no srcu. In z upanjem se vrače pogum? Junaško sprejemajo gorski orjaki tetke snežene sklade na svoje pleče glave; iz povesti solničnega žarka se nadejajo, da jim jih kmalu olajša zlata pomlad; upapolno dvigajo drevesa svoje gole roke proti nebu, v velikem hrepenenju točeš po zelenju in cvetju in petju. In solni žarek jim zagotavlja, da to upanje ni prazno.

Ali ni pozna jesen slika naše dobe? Vkljub vsemu bahatemu nakižju, vkljub vsemu znanjem sijaju je vendar le mrliška trohna njen znak. Mrlje je — povit v gosposke caple! Te neštete vrste trpinov, ki se jim hoče luč, pa so v temi, ki vzdihajo po solniči gorkoti, pa jih stiska ledeni mraz, te armade žuljavih rok, z neprestanimi skrbmi za vsakdanji kruh obramenjenih, obupnih src — ali niso podobne jesenskim meglam? V življenje so pahnjeni, da se plazijo upognjenih glav, medlih korakov — pograbi, ki hodijo za lastnim pogrebom. Kakor rože v rastlinjakih, se goji življenja zelenje in cvetje le še v redkih, umetno zgrajenih zavetistiših. A še tam je vse le navidezno! Brez sadu vene cvet za cvetom, list za listom pada z drevesa življenja, da se pogazi v blatni kaluži.

Če v tem jesenskem ozračju propadajo možje, kaj še le žene! V usodi žene, kakor jo kruto narekava sebičnost naše dobe, se ravno prav značilno kaže splošni razpad. Če hočete izpoznati značaj katerega kraja ali časa, pogled, kakšno stališče je imela ženska. V tem stališju imaš zrcalo življenja in smrti, slika napredka in nazadovanja, kulture in barbarstva. Po tem načelu meri tudi našo dobo! Iz nje ti dani dejstvo: Naš čas ženske osebnosti ne spoštuje. Pač se opevajo prej ko slej žametna lica, črne oči in rdeče ustne, pač se laska moški svet mladosti in lepoti ženskega spola, a to je le kult ženske telesnosti, ne pa spoštovanje ženske osebnosti. Nasprotno! Oboževanje v tem oziru izvira edino le iz nasladnosti, ki vidi v ženski samo sredstvo strastem. Tudi Turek poje ljubzenske pesmi, a ženska osebnost mu ne velja nič. Odreka ji dušo, gazi ji vsakrako svobodo. Nebrzdana pohota je vedno združena s krutostjo, pomenja suženjstvo, ne spoštovanje. To žudovito zvezo pojasnjuje že knjiga Modrosti, ki v 2. poglavju duhovito slika materializem svoje dobe (krog 200 let pred Kr.). Tam beremo, kako govore brezverski lahkoživci: Pridite, uživamo! Napolnujemo se s dragocenim vinom in s diševami in ne zamudimo cvetu svojega časa! Z rožami se venčajmo, preden zvonejo; nobenega loga naj ne bo, da bi ga ne prehodila naša slast —

A takoj za tem pa beremo besede in ust ravn tistih lahkoživcev:

»Zatirajmo reveža, pravilnika, ne zanašajmo vdovi in ne spoštujmo sivih las priletnega stardka. Naša sila bodi zastava pravice; saj ni za nič, kar je slabega.«

Ali nam ne svenita iz teh besedi vodivni gesli naše dobe, prvo: »V živiam o«, in drugo: »Moč je pravica«. Ali ne ponavlja dejansko življenje dan za dnem, da ni za nič, kar je slabega? Najdoslednejši moderni mislec Nietzsche se je povzpelo do trditve, da je krščanstvo ravno zato neškodljivejša vera, ker veleva pomoč slabim. Saj ni za nič, kar je slabega. Po tem načelu se drvi kapitalizem v svojem boju krog zlatega teleta, teptajoč in gazeč šlovesko dostojanstvo; po tem načelu trpi slasti slabši spol — ženska.

Da, pohote ne manjka, a zato pa tudi krutosti nad žensko ne manjka. Zaničuje se ženska, vsužuje se. Slabost je sebi prepuščena. Na tisoče jih vrže vsak dan med svet s trebuhom za kruhom, same, ko kaplje na veji. Mlada deklica, z upom v živih očeh, s pesmico na rdečih ustnih — stopa v javnost, prodajati svoje delavske moči. Pisan je svet, lep je od daleč, a potrpi malo, deklica, le prekmalu buti vate železna dolgočasna enakomernost brez duše, brez srca, le prekmalu ti sajeca bolno srce, da si sama, tujka družbi, med katero živiš, le prekmalu začutiš praznoto pri delu in v svoji podstrešni sobici brez zraka, brez solnce. Src išše in potrebuješ, a najdeš mrzle stroje in mrzle slene. Ljubezni si želiš, pa srečuje te le sebičnost. Gorje, če nimaš v svoji slabosti trdne opore!

In če se omožiš? Trpinstvo ti ne uide. Ako se zvežeš s poštenim možem, se ti res tudi revščina nekoliko olajša. Madsebojna udanost premosti mnogo skrbí in mnogo pomanjkanja. Toda kolikrat se primeri drugače! Gorje deklici, ki toči solze nad nezvestobo verolomnega zapeljivca! Trikrat gorje ženi, ki plače zapuščena nad možem! Solze zapuščene deklice se smejo pokazati svetu; solze zapuščene žene se pa prelivajo v kotih, kamor ne sega šlovesko oko. Tajne so in prezirane, zato pa tembolj pekoče.

Vedno več je mož, ki ne izvršujejo svojih dolžnosti; vedno več jih je, ki so izgubili moško krepkost, postali slabotne ženske, a čustveno brez mehkega srca, brez nežnega živstvanja.

Alkohol in spoleka razbrzdanost uničujeta moški spol. Kapitalizem pa vsužuje ča spola, gazeč s krutimi kopiti dostojanstvo

Tvoje ime za mamó dojenici jecljajo, sin za očetom ponavlja.

Kje so goré, ki ga niso čule častiti? Kje so vodé, ki po njih ni bilo dole?

Nebes in zemlja ne neha Tebe slaviti. Tvoje ime bo živeło!

Ti si v pragozdu divjaku sveto zavetje, Bedni barbar pri Tebi utehe si išče, in na oltarje Tvoje poklada svetje, zaljša Tvoje svetišče.

Deva, Gospá, Vsesveta, Mati, Kraljica! V vseh jezikih prepeva se Tvoja slava: Morska zvezda, Upanje, Zgodnja Danica, blažena, blažena, zdrava!

Ko se zdani, ko se zblíža zarja večerna, in ko solnce s sređe na zemljo sije, bron Te pozdravlja in vabi grla stoterna k hvali Deve Marije.

Trepetajoče upno dete jo zove, Ko se mu v srčicu mladem strah razgrne.

In mornar, ko plove v viharne valove, K nji se priarčno obrne.

Zena polaga v Tvoje naročje kraljevo svojo bol in zavrženo solzo pekočo, Tebi potoži skrbí in gorje in revo, a prošnja zaupanja vročo.

Tebi, ki čuješ tošbe in prošnje razvíso,

ne kakor svet, ki ceníš, Premila enako nižjih in višjih bol in bridkost in težavo,

in potolaíš jim vsako.

Blažena! Bil je dan, ko si Ti se solzila;

tega dne ne bo pozaba obdala.

Vsak dan bo zemlja še vedno o njem govorila, in s Teboj se jokala.

Vsak dan pa tudi svet vesoljni obnavlja

Tvojega srca nepojmljive radosti, Tebe blagruje in s srčno slastjo proslavlja

Tvoje duše sladkosti.

Prva za Bogom, Marija, je Tvoja hvala, Ti si, Davica, postavljena svetu na sleme,

Tvoja čast bo vedno očarjevala ogenj pobožne vneমে.

Delavke! Ki nas tožna tare usoda, ki nam često caruje skrb in krivica, ali Marija ni iz našega roda? ali ni naša vrstnica?

Kvišku! Nje imena moč je velika in silna!

Kličimo jo! Saj je naša zavetnica sveta, Kakor solnce izbrana, a tudi grozilna, kakor zvrščena četa!

človeške narave in njeno osebno svobodo. V takih razmerah ne more kaliti spoštovanje do ženske.

Tudi žena višjih krogov kajkuje. Tudi ona čuti, da se nad njo uveljavlja geslo: Kar je slabega, ni za nič. Bolestno obupen odpor jo žene v protislovja; hoče se kosati z možkami z možjo. Emancipacija v svojih odurnih pojavih se rodi in ž njo spahe. Kraljestvo سرا izgublja ženska v Liodernem svetu; zato išče kraljestva sile. A ta pot je opolizala, smrtonosna!

Vse pa vendar še ni umrlo! Tudi med te trhle groblje, v to meglo tožnih pogrebov prodira čisto solnčni žarek in pripoveduje o velikem, večnem Solncu in njegovih zakladih življenja. To Solnce ni drugi, nego tisti, kateri je dejal o sebi: Jaz sem ljud; jaz sem življenje.

V ti luči se učimo živeti; v ti luči gledamo tudi spoštovanje ženske osebosti, tist) spoštovanje, ki edno v njem more dobiti ženska (brambe.

Ženska, nikakor ni igrača, ni sužnja, marveč možuravnopravna pomočnica. Krščanski srednji vek je v tem oziru kazal najlepše zglede. Vsak vitez si je štel v dolžnost braniti ženske in jim služiti. Ta služba, ki se je včasih razrastla v mehkužne zunanosti, sloni na krščanskem spoštovanju ženske osebnosti. Spoštuje se ženska slabost, njena nežnost, njena srčna mehkost, pred vsem pa njen visoki smoter v človeški družbi. To spoštovanje ima svoj naravni izvor v spoštovanju, ki ga nosi vsak, kdor zasluži človeško ime, v svojih prsih do tiste, ki ga je v bolečinah rodila, in v nebrojnih skrbeh vzgojevala. V licu svoje matere bere pomen in dostojanstvo ženske osebnosti. V njenem očesu, ko se zamišlja — skrbno upira vaše, v gubah njenega čela, v vtripljajih njenega srca je zapisano, da je smoter ženski — žrtva. Sveča je, ki se prižge, da gori za druge tihe, brez šuma, in zgori popolno, do konca. V žrtvami je kupljena lepota deviškega venca; s trpljenjem in skrbmi je pa tudi povit materinstva venec, — prečesto trnjeva krona, ki razliva mučeniško čast nad materami ki jo v tihih molitvah nosijo za svoje otroke.

Ženska, dá, — tvoj znak je žrtva! V svoji udanosti, v svojem tihem trpljenju, v svojem skrite mučeništvu zmaguješ. In v tem smislu zaslužiš, da klonemo glavo pred teboj v spoštovanju.

A spoštovanje, ki smo ga dolžni ženski, ima tudi nadnaraven značaj. Tam pod libanonskim pogorjem, v malem mestecu je stala svoj čas tesarjeva hišica; v nji je prebival sam večločeni Bog. In v ti hišici je gospodinjala žena, ki jo je večločeni Bog imenoval m a t e r, in jo ljubil, in jo spoštoval, in jo ubogal. V njenem življenju je smoter ženske v nadzemski luči razlit; — žrtve so njen delež, mučeništvo njena usoda, ki se po pravici kliče kraljica mučencev. Sijaj te žene pada na vse matere, na vse ženske spol.

Spoštovanje do ženske osebnosti nam pač izzivlje ljubezen do mater naših, a še mnogo bolj spomin na našo skupno nebeško Mater — Brezmadežno. V tem tihi nepopisno važni kulturni pomen Marijinega češčenja, ki se v naših dneh kot najboljšo orožje proti sužnosti ženstva tako lepo razširja.

Velika je religiozna vrednost Marijinih družb, a večja se mi še vidi kulturna in socialna. Deklice, žene — osamele, zapuščene, teptane v svoji ženski osebnosti se družijo in sijaj Marijin dvigne njihove zveze, dviga vsako posamno izmed njih. Vrača se osebnost samozavest, krepke volje, spoštovanje do sebe — sami zlati žarki, ki prodirajo pogrebno meglo. Organizovane si ženske po ti poti z nadnaravnimi močmi same izsiljujejo spoštovanje v svetu in s tem gladijo pot rešitvi. —

To, kar Marijine družbe, hočejo tudi vse druge ženske organizacije na socialnem temelju.

Kaj je bolj zaničevanega, nego tvorniška delavka? Že imenu samemu daje javnost primesi slabosti, ki je za nič, primesi zavrženosti in upravičene sužnosti. Ali je mogoče to razbiti? — Danes med nami pač ne more biti dvoma v tem. Zbrani smo tu raznih stanov, iz različnih krajev naše domovine, saj tako imenovati tudi Hrvatsko, ki nam je poslala nekaj vrlih sinov k današnji slavnosti; zbrani smo ravno zato, da polagamo izraze svojega globokega spoštovanja do deklet delavk, ki se že deseto leto zbirajo v najstarejšem slovenskem društvu te vrste v obrambo svoje časti, svoje ženske osebnosti. S hvaležnim spoštovanjem se spominjamo njh. vega društva v imenu vseh vrstnih, zapuščenih bitij ki so v njem in ob njem vzrasla iz svoje osamelosti; do bila so namreč v njem oporo svoji slabosti, v prijateljski ljubezni, po duhu sorodnih to varšio pa hrane svojim srcem. „Zahvaljamo ga v imenu tistih, ki terim je nadomestil doma, ki ga delavka tako silno pogreša. Slavimo ga kot prvo trdnjavo časti ženske delavke, ženskega dostojanstva na slovenskih tleh. Mnogo ženskih organizacij je medtem na

stalo v naši domovini. V socialnem, društvenem življenju so se vse ušile od tega društva. Peami, ki jih žgole društveni slavski, doné arizem slovenske zemlje po raznih dekletih družbah; igre, ki so se tu pričele, se vpirajo povsod; duh, ki je tu doma, se širi daleč na okoli.

Delavska dekleta, pred desetimi leti zaničevana, danes imponirajo. Spoštuje jih prijatelj; priznava tudi sovražnik. Veličnost današnje slavnosti je to očitno pokazala.

Vračam se k sliki, ki sem ž njo pričel. Družba človeška je podobna pozni jeseni. A hvala Bogu: ni brez solnca. Med najlepše solnčne žarke, ki prodirajo jesensko meglo, pa smemo šteti ženske organizacije na religioznem temelju, pri nas v prvi vrsti društvo, ki je danes v blagoslovljeni zastavi dobilo vidni znak notranje edinosti in moči.

Zenski spol primerjam drvešom, ki po jesenski sapi ogoljena, dvigajo kvišku svoje suhe veje v velikem hrepenenju tožoč po zelenju, cvetju in petju. Religiozna organizacija, pred vsem Marijino češčenje, razliva nad njo veselo upanje, da se bliža pomlad. Ožarjeni z žarki verse vname jim ne omahne roka v slabosti, ne srce v obupu. Celu lahko-miselni pohajč, ki se roga ženski zapuščenosti prisiljen upošteva njihovo hrepenenje, in moč njihovega upanja raztali tudi njegovo srce.

Gram, ki pogumno nosijo zimski led in sneg v trdni nadi osvobodilna vigradi, pa bodi podoban možski spol! Da: trudov je, trpljenja je, skrbi je, smrti je vsepovsod. A tudi svetlobe in gorkote je še. Topel žarek je tudi naša današnja slavnost. Cujmo njegov glas. Spoštujemo v krščanskem duhu ženske in učimo se iz njihovih organizacij večne pravde, ki slove:

Solnce življenja je nesmrtno, nesmrtna je pa tudi slabost, in nesmrtna je zapuščenost, nesmrtni so napori, nesmrtni so žulji, nesmrtni zaaj, nesmrtni solze, nesmrtno varovanje srčne kr v njegovih žarkih —

„Urednik Hrvatske“ govori.

V imenu Hrvatov govori vč. g. Plevnjak, urednik novega hrvaškega katol. dnevnika „Hrvatstvo“ iz Zagreba. Čestita slovenskemu delavskemu stanu k njegovi rastoči organizaciji, zlasti pa delavkam. Bodi ta organizacija zgled tudi hrvaškemu ljudstvu! Ponašajo se z geslom prostosti, enakosti in bratstva stranke, ki same najbolj zatirajo svobodo, ki tlačijo nižje in ne poznajo bratstva ljudi. A prava enakost in pravo bratstvo se razvija in goji pod praporom krščanstva. Nasprotniki krščanske organizacije bi narod upropastili. A to združevanje delavskih slojev na krščanskem temelju nam daje poročstvo boljše bodočnosti. Naj bodeta tudi v delavski organizaciji „Slovenac in Hrvat — za uvek brat i brat.“ Gromovito ploskanje je sledilo temu govoru. Godba je zasvirala „Liepa naša domovina“. Navzoči so stoji poslušali hrvaško himno in burni „Živili Hrvatjel!“ „Živila Hrvatska!“ so doneli po dvorani.

Blažena si med ženami.

Lepo slavnost je zaključil dr. Opekov prizor s petjem in živimi podobami: „Blažena si med ženami.“ Judovska mati pripoveduje svojim otrokom o hčeri Davidovi, materi Izveličarjevi. V ekstazi vidi prihodnje dni Marijinega češčenja, v katerem se posvečuje zenski spol. Njeno vznese deklamacijo pa spremljajo žive slike v ozadju: Mimo roke Marijine gre procesija belih devic, mater z otroki, kraljic in delavk. Vse se strne slednjič v slikovito živo skupino. Judovsko mater je vrlo igrala društvenica M. Kepec. Krasno uprizorjena predstava je jako ugajala.

Pozdravi iz slovenske Štaerske

Predrage sestre Slovenke!

K Vaši znameniti slavnosti Vam pošiljamo iskrene častitke in prisrčne pozdrave. Rade bi se udeležile blagoslovljenja Vaše nove društvene zastave in desetletnice Vašega društva. Ker pa to ni mogoče, se v duhu z Vami radujemo Vašega krasnega napredka.

Prav tako, da uzorno delujete ve, sestrice naše, v središču naše ljubljene domovine, v beli Ljubljani. Da, le dajte nam tudi v bodoče tako dober zglede, me ga bomo vedno rade posmehle. Pod praporom „Brezmadežne“ se družimo vse Slovenke in se vnumajmo za pošteno nedolžno mladostno življenje ter za živahno narodno delovanje. Tlačena domovina slovenska velike upe stavi v nas, svoje hčerke. Poprimimo se toraj vsepovsod s pravim navdušenjem verskega in narodnega dela. Bogu in Mariji v čast, sebi v korist in v korist ter v povzdigo milega slovenskega naroda!

Živele vrle sestre Slovenke pri krasni slavnosti! Sprejmite naše rodoljubne pozdrave! Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!

Roza Dokl, voditeljica dekliške zveze, „bralnega društva pri Sv. Benediktu v Slov. goricah.“

Marija Horvat, Antonija Rajšp, Lander-gott Marija, Liza Majer, Ivanka Pivec, Malika Klobasa in Amalija Letnik.

Vrle slovenske deklice!

Ko obhajate tako lepo slovesnost blagoslovljenja svoje nove društvene zastave in desetletnico plodnosnega delovanja svojega društva, Vam tudi podpisani v imenu „Kat. bralnega in gospodarskega društva pri Sv. Benediktu v Slov. goricah“ najiskrenejše častita.

Ne bom tako kmalu pozabil prekrasne ljudske veselice na Koslerjevem vrtu na večer Ciril-Methodovega godu ob priliki vslovenskega mladeniškega shoda dne 5. julija, katero so tako izredno povzdignile pevke Vašega društva s svojim prelepim petjem. Hvala in slava tem vrlim pevкам, njih izbornemu pevovodju in celemu društvu, ki je takrat veliko pripomoglo h krasnemu izidu ljudske veselice.

Naprej po tem potu, požrtvovalne delavke! Vnumajte se medsebojno, vnumajte še druge sestre za plemenito versko narodno delo! Podpiraj Vas Brezmadežna v Vašem prizadevanju, v Vašem delu za Boga in domovino!

Bog z Vami in Marijal!

Sv. Benedikt v Slov. gor. 22/10. 1004.

Za „Katoliško bralno in gospodarsko društvo“

Fr. Sal. Gomilšek
predsednik.

Brzjavni pozdravi.

Gorica. Katoliško delavsko društvo se svojo sestrico skalnico vođi dragi sestri vse dobro za slavnostni god. — Pavlica.

Maribor. Neustrašenim boriteljicam katoliške misli kličemo povodom slavnosti gromoviti: živijo! — Korošec, Leskovar, Pižberšek, Gostinčar.

Tržič. Kviško prapor nov naj se vije, v varstvu brezmadežne Marije. V duhu z Vami. — Jeglič, Čadež, Papov.

Kostanjevica, Primorsko. Razvita zastava zbiraj vse poštene delavke in jih vnumaj za delo krščansko: pripelji jih slednjič do slavne zmage! — Za „Delavsko izobraževalno in podporno društvo v Kostanjevici“, Zakrajšek.

Bohinjska Bela. Bog blagoslevi predsednika in društvo ob desetletnici! Naprej pod zastavo Marijino! — Pavi podpredsednik Mrak.

Tako se je završila lepa slavnost. Naj bi se uresničila želja, da bi društvo pod novo zastavo dosegalo vedno novih uspehov. Naprej pod praporom za zmago resnice in pravice!

Rusko - Japonska vojska.

Kuropatkin poroč.

Petrograd 22. Brzjavka generala Kuropatkina od večerj poroč: Japonci so se dne 20. t. m. ob mraku umaknili iz vasi Šakhepu. Noč od 20. na 21. t. m. je minola mirno na vsej fronti.

Poročilo generala Saharova.

Petrograd 22. Brz. generala Saharova na glavni štab od 21. t. m. pravi: Tekom današnjega dne ni prišlo na fronti mandžurske armade do nikakih spopadov. Sovražnik se je v noči od 20. na 21. t. m. z vso naglico umaknil iz Šakhepu.

V Šakhepu so naše čete našle strelivo, orožje in živila, ki jih je sovražnik. Na prejšnji poziciji našega topništva se je našlo en top, 4 vozove za topove in en voz z raznimi instrumenti, ki jih je sovražnik uplenil toda zapustil. V vsem smo od 16. t. m. naprej uplenili 14. sovražnih topov, en naš top pa, ki smo ga zgubili, smo nazaj dobili.

Pred novo bitko.

London, 22. oktobra. Kuropatkin in Ojama sta se, glasom neke iz Mukdena v Rim došle vesti, molče sporazumela, da prenehata za 48 ur z boji v svrhu, da se zamore pokopati mrliče ter da se čete odpo-čijejo. Kuropatkin je dalje kakor se nadalje poroč, preosnoval svoje sile. Iste čstojajo sedaj iz osem divizij stare armade in dveh divizij novih čet.

London, 22. oktobra. „Times“ poročajo iz Tokia: Vse kaže, da se bliža nova velika bitka, v kateri bodo Japonci pričeli z ofenzivo.

Tokio, 22. oktobra. Rusko levo krilo nadaljuje svoje manevriranje na raznih krajih, posebno na vzhodni strani od Penzikua. 20.000 Rusov se zbira ob Kaotalinu severno od Penziku. Dne 20. t. m. so obstreljivali Rusi postajo Saho.

Mukden, 22. oktobra. Pri japonski armadi je opaziti gibanje vseh čet. Rusi vsak dan spravljajo vjetnike proti severu.

London, 22. oktobra. Rusi se koncentrirajo ob mandarinski cesti. Japonski generalni štab sodi, da je pričakovati no-

vega ruskega napada ter pripravlja vsled tega protiodredbe.

Mukden, 22. oktobra. Na desnem bregu reke Sahu je prišlo danes do hudega artiljerijskega boja. Rusi so prekorčili reko ter zasedli pozicije, ki so jih zapustili Japonci. Rusi premišljujejo, bi se li nehali umikati proti severu, ali ne.

London, 22. okt. General Kuropatkin dela obširne priprave, da brani ravan pred Mukdenom. Koncentrira svoje čete ter utrjuje utrdbe ob Saho in Henho ter tudi notranje črte do Mukdena. Tudi japonska armada se pripravlja za novo veliko bitko. „Times“ poročajo iz Tokia, da se japonsko levo krilo raztega čez Saho in grozi desnemu ruskemu krilu, da obide pozicije, iz katerih naj se zadržuje zasledovanje Japoncev. Ni znano, hoče li Kuropatkin zadržati japonsko prodiranje, ali pa se pripravlja na novo bitko. V vojaških krogih so mnenja, da je zadnje bolj verjetno.

London, 23. okt. Reuterjev urad poroča včeraj iz Tokia, da se Rusi koncentrirajo proti Kuropatkinovi armadi. En ruski konjeniški odpelek je prekorčil reko Tajci vzhodno od Penzika.

Praske med predstražami.

Peterburg, 22. oktobra. Dopisnik „Biržev. Vjedomosti“ je včeraj brzjavil iz Mukdena: V minoli noči so Japonci napadli tri stotnje našega 25. polka, ki so pa sovražnika odbile, ga preganjale do japonskih utrdb ter iste zavzele. Pri tem je bilo uplenjenih veliko konserv, streliva, instrumentov in en top. Ponoči pade toplota od 5 stopinj na ničlo. Veter močno brije. Radi slabega vremena Japonci zelo trpe. Danes ob svitu so našli naši kozaki pri sprednjih stražah dvanajst na pol zmrtvih japonskih pešev. Kozaki so jih privedli do naših pozicij, kjer so jih okrepčali. Japonci so pripovedovali, da njihova armada silno trpi vsled neugodnega vremena.

Iz bojov od 11. do 18. okt.

Mukden, 22. okt. Japonske izgube so morale biti velikanske, ker je ves Putilov grič poln japonskih trupel.

Razna poročila o izgubah.

London, 22. okt. Tukajšnje japonsko poslanstvo je dobilo od maršala Ojame sledeče poročilo: Ruske izgube v bitki pri Saho znašajo do danes 10.550 mrtvih, 500 ujetih, 45 topov, 6920 topovskih krogelj, 5474 pušk, 78.000 patronov. Sovražnikovi mrtveci so bili pokopani z vojaškimi častmi. Skupne ruske izgube se doslej cenijo na 60.000 mož.

Tokio, 22. okt. Maršal Ojama poroča: Na fronti včeraj ni bilo izprememb. Število ruskih topov, ki jih je izgubila leva armada znaša skupno 43; od teh jih odpade na levo kolono 27 in 16 na desno. V bližini od Šanlianpao so našle naše straže v noči 20. okt. 200 mrtvih Rusov.

London, 22. okt. „Daily Telegraph“ poroča iz Peterburga: Na podlagi nekega Kuropatkinovega poročila se ceni število ranjencev v devet dnevem boju ob Saho na 55.860 mož, število mrtvih se ceni na 12.000 mož.

Petrograd, 22. okt. Generalni štab ceni japonske izgube na 60.000, ruske pa na 40.000 mož.

Ruski ranjenci.

Peterburg, 23. okt. Ruski brzjavni urad poroča včeraj iz Harbina, da se je od 6 t. m. 26.000 ranjenih Rusov peljalo proti severu.

Boj za Port Artur.

Cifu, 22. okt. Ruski poročilo pravi, da so japonske postojane pred Port Arturjem posušane do Takasana. Na vsako uporabno višino so spravili težke obležne topove. 84 japonskih topov prekaša vso rusko artiljerijo pri Takušanu. Spravili so tudi nekaj zrakovoplovnih oddelkov v redate, ki so jih zapustili Rusi.

Berolin, 23. oktobra. Iz Tokia poročajo, da je 168 ruskih ujetnikov, ki so se udali pred Port Arturjem, došlo v Moj.

London, 23. oktobra. „Daily Mail“ so sporočili včeraj iz Tokia: Generalmajor Samejka, poveljnik trdnjavskega topništva v Tokiu, je odšel z ojačenji k oblegovani armadi pred Port Artur. En del 8. divizije je bil tudi odposlan pred Port Artur, dočim je drugi del dobil povelje za odhod.

London, 22. oktobra. Iz Cifu poročajo, da so Japonci vnovič pričeli obstreljavati Port Artur, ter da nameravajo zopet naskočiti utrdbe.

Kako bo plulo baltiško brodovje?

Kiel, 22. oktobra. Poročila pravi, da se bodo ruske vojne ladje sbrale na višini pri Maderi ter se ločile, ko bodo vzele premog. Bojne ladje in velike križarice bodo objadrale Rt dobre nade, manjše ladje grede pa skozi Sueški prekop. Celo brodovje se združi sept pri otočju Sunda. Od ondat bo nadaljevalo vožajo proti Vladivostoku. Ker je ta loka v onem času, ko pride brodovje

tja, zamrzjena, plovejo z brodovjem ledolomci, med njimi »Jermak«.

Ruski deserterji.

Černovice, 21. oktobra. Ruska mejna oblast v Novi selci naznanja, da je vsem Rusom pod 50. letom prepovedano prestopiti mejo vsled mnogih vojaških beguncev.

Rusi v kitajskih oblekah.

Washington, 22. oktobra. Peterburški krogi se izgovarjajo vsled japonskega protesta, da ruski vojaki ne nosijo kitajske obleke, da bi premotili sovražnika, pač pa vsled mraza. To je prekršenje vojnih postav v tehničnem smislu.

Japonci izpustili del ruskih vjetnikov.

Tokio, 23. okt. (Reut. biro.) Japonci so odpustili ruske bolniške pomočnike in pohabljeni vojake iz vjetništva ter so jih vročili konzulu v Šangaju. Japonci nameravajo baje odpustiti vse trajno za boj nespo sobne vjetnike potem ko ozdravijo.

Car armadi.

Peterburg, 22. oktobra. General Putilov, ki je 13. tega meseca ugrabil 12 japonskih topov, je bil od carja Nikolaja odlikovan. Carski odlok od 21. t. m. na mandžurijsko armado se glasi: »Z veseljem dovoljujem, da se nagradi gen. major Putilov z Jurjevimi redom četrtega razreda. Vesel sem bil, ko sem zvedel, da so ugrabljeni sovražni topovi in da so se moje ljubljene čete držale hrabro kakor vedno. Sporočite jim mojo zahvalo ter mojo posebno pohvalo 19 vzhodno-sibirskemu strelskemu polku. Bog vas čuvaj!« Nikolaj!

Ruska sodba o zadnjih bojih.

Berolin, 22. okt. V neki peterburški brzojavki »Berl. Tagebl.« se posebno vdarja, da je splošni izid zadnjega velikega boja popolnoma zadovoljiv. Brez ruske ofenzive bi Japonci gotovo ne bili prenehali prodirati proti Mukdenu. Rusi menijo, da so Japonci poslali v boj še svoje zadnje rezerve, medtem, ko je imel Kuropatkin na razpolago še skoro cel 5. sibirski voj., ter med bojem došle dele 8. voja. Osi voj. hitreje dobaja. Dekret, s katerim se določuje še zgradba drugega tira na sib. železnici, ima baje že carjev podpis. Med ruskimi generali, ki so se v zadnjih bojih še posebno izkazali, se imenujejo, poleg gen. Putilova, še gen. Sasulič, gen. Zarubujev, poveljnik 9. sibirskega voja, ter že večkrat od carja odlikovani gen. major Mišenko, poveljnik zabajkalskih kozakov.

Japonci proti Nemčiji.

Tokio, 22. okt. P. celem Japonskem vlada velikansko ogorčenje, ker prodaja Nemčija Rusiji strelivo in druge stvari, ki so podvržene vojnemu kontrobandu. Dvomi se, da bi Nemčija nevtralnost smatrala za resno. To ogorčenje proti Nemčiji bo imelo v prihodnosti resne posledice. (?) Še celo nad Francosko se ima Japonska manj pritoževati.

Delavske demonstracije na Češkem.

Narodno-socialni delavci so včeraj imeli shod v Pragi. Na shodu so zahtevali splošno, enako in direktno volilno pravico. Po shodu so delavci priredili sprevod po ulici. Kričali so slava splošni in direktni volilni pravici. Pred muzejem je govoril delavec Klafaš in rekel, naj se razidejo, nakar so se razšli. Izgredov ni bilo.

V soboto so priredili tudi češko-narodni socialni delavci v Budjevicah shod za splošno in direktno volilno pravico. Po shodu so priredili sprevod po mestu. Ustavila jih je policija, a množica je prišla metati nanje kamne. Policija je nato rabila orožje, nakar se je množica razšla.

Kaj se godi na Balkanu?

Urednik Peter Daskalov se je v četrtjek vrnil v Skopje s potovanja po Makedoniji, kjer je bil 2 meseca in pol. Dejal je, da je notranja organizacija tako močna, da lahko proklamira vstarek, kadar hoče. Prebivalstvo sedaj sicer več ne trpi vsled preganjanja, vendar tudi niesar ne pričakuje od reformnega delovanja v okraju Skoplje, kjer delujejo avstro-ogrski orožniški častniki. Prebivalstvo ne daje nikakih pritožb tem častnikom, ker bi ne imele uspeha; sploh pa delujeta v celem okraju le dva častnika. V Monastiru v vilajetu solunskem jako vre med Bolgari in Grki. To se je pokazalo v tork v Solunu. Prišlo je do cestnega boja med bolgarskimi in grškimi gimnazijci. Najodličnejšega bolgarskega popa, Stamatasa, je umoril neki grški fanatik.

Sovrašтво proti Grkom in Albancem je enako. O albanskem gibanju pravi Daskalov, da se je nehalo ter se je zskir-paši posrečilo razorožiti več albanskih rodov.

Zalutne vesti prihajajo iz Makedonije, kjer se kollejo Srbi in Bolgari med seboj. Četovodja Grujev je izdal sledeči manifest: »Po navodilih arbske vlade, po katerih delujejo arbske čete, je njih naloga, uničiti čete makedonskega komiteja. Poleg tega delujejo Srbi tudi na to, da se odstranijo vsi bol-

garski učitelji in duhovniki v Makedoniji ter hočejo Makedoncem viliti srbsko vrhovno oblast z zvijašo, podkupovanjem in z nožem. Toda makedonska organizacija, ki se je vstavila turškim četam, bo lahko opravila tudi s temi morilci; s to nišvedno propagando, ki se skuša vrinuti pod sračito bolgarskih močdanežev v srca bolgarskih Makedoncev. Ako bo valed neizogibnega krvavega boja med Bolgari in Srbi Makedonije okupirala Avstrija, tedaj vedite vsi, turške oblasti in makedonsko ljudstvo, da ni naša krivda, ampak krivda one predrzne velikosrbske agitacije, ki nam usiljuje boja.

Francoska zbornica.

V soboto se je pričela razprava o in terpekacijah Posl. Hubbard je zahteval, naj vlada predloži načrt zakona o ločitvi cerkve od države. Proti sta govorila Baudry in Eaggerand. Ministrski predsednik je med velikim hruptom strastno in zlobno govoril proti Vatikanu in kat. duhovščini, ki je baje premla republikanska. Svoj govor konča, da vlada ne gre v Kanoso. Odločno je Comba pobijal posl. Ribot ter mu očital sovrašтво do cerkve. Zagovarjal je konkordat ter duhovščino, ki ni sovražna državi. Končano je zbornica s 325 glasovi proti 287 vladi iz rekla zaupanje.

Povečanje nemške armade.

Berolin, 22. okt. Neka korespondenca, ki je v zvezi s člani centruma, je objavila, da namerava vlada povisati stalno armado za 20 000 moč. V to svrhu bo zahtevala od državnega zbrata potrebne svote. Ko vlada to doseže, zahtevala bo tudi pomnožitev vojne mornarice.

Zaplenjene bombe.

Carigrad, 22. okt. Včeraj je bilo tukaj zaplenjenih 15 dinamitnih bomb. S turška mornarja in neka tretja oseba, ki so bombe prevažali, so bili aretovani. Mornarja sta izjavila, da sta prejela bombe od kuharja neke grške ladje, da jih izročita neki osebi, ki bo čakala na pomolu. Pošiljatelj in adresat bomb sta neznan. Redarska preiskava traja dalje.

Anarhistički napad v Barceloni.

V Barceloni se je včeraj razletela bomba. Mnogo hiš je bilo poškodovanih. St. rlica niso dobili. Zaprli so vratarja društvene hiše socialističnega društva, kjer so imeli predavanja anarhisti.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. oktobra.

Vitez Jaworski umrl. Umrl je nena doma, kakor se nam danes poroča iz Lvova, državni in deželni poslanec Apolarin vitez Jaworski, c. in kr. tajni svetnik, bivši minister za Galicijo in graščak. Pokojni vitez Jaworski je bil mnogo let načelnik poljskega kluba v drž. zboru, ter sploh vplivna oseba v zbornici in pri vladi. V poljskem klubu je z ožjimi somišljeniki odločeval taktiko, ki zadnja leta ni vedno soglašala z ostalimi klubi desnice, pač pa ugajala vladi. To stališče pa je umevno z ozirom na gališke razmere. Sicer pa je bil vitez Jaworski odločen Sloven in tudi Slovencem pri vsaki priliki naklonjen. N. v m. p.! — Gospod dr. Šusteršič je danes brzojavil grofu Vojtehu Dzieduszyckemu, podpredsedniku poljskega kluba: Globoko sožalje obveliki izgubi, ki je zadel Vaš narod. Žalujemo ob mrliškem odru vit. Jaworskega, našega večletnega zvestega zaveznika.

Dr. Lueger, župan dunajskega mesta, državni in deželni poslanec, danes praznuje 60letnico svojega rojstva. Tem povodom mu je g. dr. Šusteršič poslal naslednjo brzojavko: »Najprisičneje čestitam povodom današnjega častnega dne. Božja previdnost naj Vam, neustrašenemu in požrtvovalnemu prvoborniku za krščansko demokratsko idejo, nakloni še mnogo let uspešnega dela v blagor. Avstrije in krščanskega ljudstva!«

Osebnosti. Davkar g. Friderik Martinič in Il. Bistrice je upokojen. — Proviz. davčni adjunkt g. Jožef Perne z Loža je imenovan za stalnega davčnega adjunkta v X. čin. razredu in premeščen v Il. Bistrico.

Nesreče na Jesenicah se vedno ponavljajo. V soboto opoldne se je v predoru posulo na Hrvata N. Krznarica. Nezavestnega so pripeljali v podjetniško bolnišnico na Hrušici, a je umrl še isti dan. Bil je še mlad človek. Umestno bi bilo, ko bi se objavili o priliki vsi podatki o nesrečah pri zgradbi železnice.

Poročili se je minulo sredo na Brezjah gosp. dr. Avgust Mayr, zdravnik v Cerkljah, z gospico Finkovo, hčerko davčnega kontrolorja g. Finka iz Kranja.

Novo volitve v zagrebški mestni zastop. Iz Zagreba, 20. oktobra.

Po zakonu se veli vsako tretje leto polovica novih zastopnikov. Tako bodo imeli Zagrebčani že drugi mesec nove občinske volitve. Od včeraj je izložen imenik volivcev in reklamacije se morejo vršiti skozi 14 dni. Poznato je, da je današnje zagrebško mestno zastopstvo v svoji večini mažaronsko; le tretji razred voli opozicionalno vključbu zakonu, ki ga je skoval mažaronski sabor za mestna zastopstva. Khuenov zistem je dal činovnikom toliko moč, da so odločevali pri volitvah, a to je bilo tem boljše, ker je neodvisno meščanstvo prepustilo zmago brez vsake borbje. Kako je zagrebško mestno zastopstvo vršilo svojo dolžnost in glede narodne časti in glede gmotnega napredka mesta Zagreba, je žalibog le odveč poznato. Opozicija je pri vsaki prilichnosti grajala slabe strani mestne uprave ter podučevala občinstvo, da je že skrajni čas, da se stori konec takemu gospodarstvu. A zdaj ko je treba odločno nastopiti, je skoraj verjetno, da se bode velik del neodvisnega meščanstva oklenil Starčevičeve stranke ter se po njenem svetu lotil pasivne politike. Stranka prava pa odločno pozivlja vse meščanstvo, naj stopi v odločni boj, ker zmaga mora biti na vsak način njegova. V tej borbi ne bi smelo biti političnega strankarstva, marveč bi morali vsi meščani pred vsem gledati le na to, da se izvoli tako zastopstvo, ki bo znalo gospodariti z mestnim imetkom, a pri tem seveda snalo tudi braniti narodno čast. Vseh zastopnikov se ima izvoliti 28, in sicer v prvem razredu 8, v drugem 11, a v tretjem 9. V tretjem razredu je zmaga opozicije gotova brez vsake borbe; v prvem razredu je zmaga tudi čisto lahka, če meščani store svojo dolžnost. Tukaj voli 200 neodvisnih meščanov in 100 uradnikov. Huje je v drugem razredu; tukaj je vrlo veliko število činovnikov, ki st je vsi pod nadzorstvom ter morajo voliti, kakor vlada zahteva. Toda tudi v tem razredu je več neodvisnih glasov nego uradniških, kakor opozicionalni časopis zatrjujejo. To je vrlo važna stvar. Dozdaj je opozicija napadala činovništvo, da ono voli brez izjeme mažaronsko in da v tem razredu ni mogoča zmaga za opozicijo. Pisec teh vstic pa je trdil vedno protivno, da je neodvisno meščanstvo krivo, da ima Zagreb mažaronsko mestno zastopstvo, ker meščani ne vrše svoje dolžnosti. Zfaj je to priznala tudi opozicija. Te dni se je razvila živa agitacija, da gre vse neodvisno meščanstvo na volišče. Če se to zgodi, mora pasti mažaronska stranka. Radovedni smo, bode li zares zagrebško meščanstvo slednjč sprešledalo, da more samo odločevati o svoji osodi.

V Kulpo skočil je pred oči svoje žene 47letni posestnik Jurij Nemanic iz Rakoveca, okraj Črnomelj in utonil.

Pogreb brez mrtveca. V Trstju je bil umorjen fakin Gismondi. Preiskovalni sodnik je dal truplo prepeljati v mrtašnico, da se raztelesi. Gismondovim sorodni kom to ni bilo prav, ker so hoteli prirediti lep pogreb. Pozragli so si s tem, da so priredili velik pogreb, pri katerem je bila pa krata — prazna. Seje v pokopališni mrtašnici je bil mrtvec položen v krato.

Umrl je v Gorici enoletni prestovoljec medicinec g. A. Jesih iz Konjic na Stajerskem. Na vojaških vajah si je nakopal bolezzen.

Na prodaj je radi družbinskih razmer mariborska manufakturna tvrdka H. G. Ogris v Mariboru za 160 000 K.

Veliki semenj v Črnomlju bo letos v ponedeljek dne 31. oktobra. Povabljeni so prodajalci in kupčevalci.

Prestavljen je sodni adjunkt g. Rudolf Sterle iz Črnomlja v Buzet.

Bogomila Vilhar, hči skladatelja našega rojaka F. S. Vilharja bo gostovala na češkem narodnem gledališču v Brnu v »Faustu« in v »Prodani nevesti«.

Ubila se je v svoji kleti pri Mariboru posestnica Frančiška pl. Moser.

Ustrelil je Eveleth Mih. neki neznan človek slovenskega podjetnika Jurija Judničca, ki je bil takoj mrtev.

Misterijozna ženska. Minolo soboto popoldne so šla štiri dekleta iz celjske šole domov proti Lokrovcu. Pri hči gospe Vašič jim je prišla nasproti neka gosposko oblečena ženska ter jih vprašala, bi li ne hotele katera izmed njih iti z njo. Vso, razven štelno hčerko posestnika Lednika, so rekle, da ne gredo. Ko se je pa Lednikova pripravila, da bo šla s tujo žensko, so jo začele ostale tri nazaj vleči, tako da je nastalo trganje in suvanje med dekletimi in žensko za Lednikovo dekle. Seveda je močna ženska preobvladala ter Lednikovo s seboj odpeljala. Ko so učenke domov prišle, so seveda slučaj staršem povedale, vendar se za stvar nihe ni reem pobrgal. Še le ob šestih zvečer je prišla mati Lednikove k orožnikom v Celje, kjer je prošila pomoči. O tem času je bila tukaj z dekletom že bogve kje. Bizojavilo se je takoj na vse strani, toda doslej brez uspeha. — Lednikovo dekle je za svoja leta dovolj razvito, je lepega obraza in ima rudečkaste lane, po čemer jo je lahko spoznati. Ptujka ženska pa je male postave,

precej močna, čokata in nosi očala. Ker se je ta zločin dogdil ravno dan po velikem sejmu sv. Uršule v Celju, se sumi, da imajo pri stvaritvi židje svoje spletke. Misi se tudi, da je imenovana tukaj moški v žensko preoblečena, to pa zaradi tega, ker so trčila dekleta, da je bil govor tuje čsto močšči.

Jugoslavanska galerija v Belgradu »Štampa« javlja, da je srbsko ministrstvo prosvjete odredilo 6000 dinarov za nabavo na jugoslov. umetniški razstavi razstavljenih umetnin. To bo začetek osnovanju »Jugoslavanske galerije«. Is prosvjetne zaklade bode ta galerija znatno podpirana.

25 000 kron znaša glavni dobiček loterije za vojaški spomenik. Opozarjamo cenjene brave, da se vrši zrebanje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je čisti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmožnim bojevnikom, njih vdovam in sircam.

Ljubljanske novice.

Ljubljanski občinski svet ima jutri izredno sejo, ob petih popoldne v mestnej dvorani. Na vsporodu je: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Stavbnega odseka o prizivu hišne posestnice Ane Župnekove proti določilom stavbnega dovoljenja v zadevi prizidka k hiši št. 10 na Poljanskem nasipu. Dopolnilne volitve v upravni odbor mestne hranilnice. Direktorija mestnega užitninskega zakupa v zadevi prevzeta užitninskega zakupa za troletje 1905—1907.

Poročila sta se včeraj v župni cerkvi v Trnovem gospodina Frančiška Labič roj. Zgaga in gosp. Franc Labič, c. kr. strojevodja v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani. Poročil ju je č. g. Andrej Zgaga, brat nevesti.

Najdeno naj se odda. Tisti dve gospodični, kateri sta včeraj dopoldne od železniške proge do pokopališča našli črno boo naj isto oddata pri tvrdki A. Sinkovec.

V delavnici g. L. Tratnika na sv. Petra cesti 27 je izločena lepa nova svetilnica za večno luč, namenjena za župno cerkev v Cerkljah pri Kranju.

Ukradeno je bilo natakariči A. Stopar v Židovskih ulicah iz veže črno krilo.

Ogenj Sinoči se je v Omejevci gostilni na Karlovske cesti vnel lesen stropni tram. Petrolejska svetilka je preveč gorela. Začel je strop tleti in se je ogenj bil že razširil v podstrešje. Domači so se pravočasno zapazili ogenj in ga hitro pogasili.

Vsled ljubosumnosti je Jožef Jerič, brivec, v s. doto prišel v stanovanje Marije Tekavčeve, s katero ima že daljša ljubavna razmere, jo začel pretevarjati in ji izruval še cel čop las, ter jo poškodoval na nosu in obrazu. Ljubezen se bo končala pred sodiščem.

Književnost in umetnost.

* **Ant. Fabris.** Ta teden umrl arbski novinar A. Fabris je bil eden najodličnejših beriteljev srbske ideje proti Hrvatim. — Po končanem filozofskih študijah je bil gimnazijski profesor v Splitu, a je pustil državno službo in šel v Dubrovnik kot urednik političnega lista »Dubrovnik«. Urejeval je tudi leposlojni list »Srb«. Ko se je vrnil iz Belgrada z novinarskega sestanka, so ga zaprl zaradi veleizdajstva, katerega so tožili vsled pesmi »Bokelska noč«. Längsko leto po velikih bojih med Hrvatim in Srbi je tudi Fabris ponudil Hrvatom roko v spravo.

* **Requiem** vece mešča una cum organo concinendam composuit Fr. Kimovec. Prct. 1 K. Sumptibus auctoris. Typographia catholica.

Ta priprosti, a vendar efektni Requiem bo marsikomu dobro došel, ker se dá izvršiti s skromnimi sredstvi. Poje ga lahko ves pevski zbor enoglasno (za ta slučaj je natančno zaznamovano, kako naj se menjujejo glasovi radi večje različnosti), lahko pa ga poje tudi ena sama oseba, ki razpolaga s srednjim glasom. V višavi gre skladba le do \bar{c} , v nižavi pa do c. Basedilo je popolno; od »die irae« so tudi uglasbene one kitise, v katerih je izražena prošnja. Sicer je izkušal gosp. skladatelj izraziti se kolikor mogoče kratko; v »gradualu« se je deloma poslužil tudi recitacije. V zadnjem »Kyrie eleison« se je lahko izogniti ravnobežnim kvintama med 1. in 3. glasom, ako se namreč v 1. glasu na zlogu »lei« vpelje sinkopa. Par tiskovnih pomot (n. pr. na 8. strani, kjer mora v 2. vrsti v 3. glasu prva nota glasiti se g) lahko vsak sam popravi. Tisk je jako ličen. Ker je čisti dobiček namenjen za »večno luč« v ravnokar dozidani blejski cerkvi, bodo naši gg. organizisti še tem rajše sogli po tej porabni skladbi. Fr. F—č.

Razne stvari.

Najnovije od raznih strani.

Grafica Montignozza je poslala na krsto saškega kralja venec belih cvetk s trakovi na katerih je bil napis

„Lujiza“. — Dve šestdesetletnici. Dr. Lueger praznuje danes 60. letnico svojega rojstva. B. veji vodja mladostnega kluba dr. Engel je praznoval v petek svojo 60letnico. — Nenadoma je umrl general konjeništa graf Hugo Wurmbrand Stuppach. — Marconi, slavni izumitelj brezžičnega brzojava, se bo poročil z hčerko ameriškega predsednika Roosevelta. — Stavkajo stavci tiskarne B. Stiefra v Varaždinu. — Za vdove pijancev. James Callanan, ameriški milijonar in človekoljub, je zapustil 20.000 dolarjev za ustanovitev zavoda v oskrbo vdov pijancev ter tudi skrbel, da bo zavod dobival letno podporo. — Umrl je v Pittsburgu v Ameriki slovenski trgovec Josip Gorišek.

Jennerjeva defraudacija se je izkazala kot dogovorjen zločin mnogih oseb. Jenner Dunaja sploh zapustil ni in je bil ves čas skrit pri svojem prijatelju Bauchbachnerju. Njegovega pobeglega prijatelja Guttsteinu so dobili v Liberchi. Pri Guttsteinu so dobili mnogo denarja. Od 285.000 kron, katere je Jenner poveril, je policija pri raznih osebah dobila 250.000 K. Aretirani Guttstein trdi, da bi bil, če bi vedel, da bo aretiran, denar razdelil med reveže, ker bogate dunajske banke ga imajo itak odveč.

Tridesetkrat sladkeje nego sladkor. V južni Ameriki so baje našli neko rastlino, ki ima znatno množino sladkorne snovi in nenavadno močan sladkokokus. Ta rastlina je podobna zelju, a zraste le 20—25 centimetrov visoko. Po izkušnjah, ki jih je napravil ravnatelj kmetijskega zavoda v Asuncionu, daje baje ta zanimiva rastlina sladkor, ki je 20 do 30krat sladkejši, nego iz trisa ali pese.

Novo sredstvo proti jetliki priporočajo berlinski zdravniki dr. Küster. To je Lorentin, ki ima razkuševalno lastnost, da mori bacile.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

Domačata t. Zakonska Janez in Helena Zupan sta imela v Ankerstovi hiši na Brezjah gostilno. Dokler se ni vrnil France Ankerst, mlinarski pomočnik, kateri je bil že zaradi prestopkov tatvine, poverjenja in vladugarstva kaznovan, na doma svoje matere, nista zakonska Zupan nikdar ničesa pogrešala; a takoj po prihodu obtoženca sta zazpazila, da njima nekdo jemlje denar v manjših zneskih, jestvine in pijačo. Končno sta ga pa le zasledila, ko njima je vzel neko potico. Od tega časa naprej so tatvine ponehale. Priče so izpovedale, da so pri njem večkrat videli denar, po 8 K in 20 K; nekoč je menjal bankovec za 50 K in ravno tak bankovec je bil Zupanovim uzet. Ankerst je pa tudi vzeto pijačo drugim donesal in Helena Zupan je našla večkrat odklenjeno klet; ljudje so tudi videli, da je bil obdolženec v posesti „vetriha“, s katerim je odpiral klet in miznico, v kateri je bil denar shranjen Helena Zupan ceni povzročeno škodo na 400 K, katero je Ankerstova mati poravnala. Pa tudi Jožefa F. nžgarju na Brezjah je v večkratnih grabežih vzel iz trgovine, iz prodajalnice pred cerkvijo in enkrat iz kuhinje posamezne zneske. Ko je bil v tej tatvinski zadevi Janez Krmelj, žagar v Gaberku, za pričo pred sodiščem zaslišan, je vedoma tajil, kar je kasneje sam priznal, da ni pri obdolženecu nikoli vetrihov videl, in da mu sploh ni znano, da bi bil Ankerst cele noči od doma izostajal. Sodišče je z ozirom na to, da je bila škoda pri Zupanu poravnana, obsodilo Ankrsta na 4 mesece težke ječe, Krmelja pa na 3 tedne ječe.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu:

Za Jeranovo dijaško mizo so darovali p. n. gg.: M. Staxinski, župnik na Planini 10 K; Fr. Kepec, župnik v Češnjicah 5 K; P. Bohinjec, župnik v Skocijanu 5 K; Neimen. 20 K, kanonik dr. A. Karlin 20 K; J. Brenca, župnik, 4 K; dr. Mat. Leben, profesor in čast. kanonik v Ljubljani, 20 K; Peter Hauptmann, župni upravitelj v St. Trgu pri Ložu, 10 K; Neim. 20 K; gospa Zabukovec v Ljubljani, 16 K; Seigerschmied, župnik v Lesjah, 10 K; Ramšaj 4 K; Neimenovana 10 K; M. Saje, duhovni svetnik in župnik v Stangi 5 K. — Bog plačaj vsem dobrotnikom. Priporočamo tudi za tekoče šolsko leto našo šolsko mladino v podporo. Podpiranih je zelo veliko, zato treba tudi mnogo podpornikov. — Preteklo šolsko leto smo končali s primanjkljajem 465 54 K. — Ne da bi bili pokrili ta primanjkljaj, ima sedaj blagajna s 1. oktobrom samo 192 04 K na razpolago, kar zadostuje za dobrega pol meseca. Velika potreba naj torej najde mnogo dobrih sro.

Ljubljana, 19. okt. 1904.

A. Kalan.

Za pogorelce v Hinjah so že darovali: Veleč, župnik Vidregar 40 kron;

veleč, župnik Zagar 10 K; veleč, g. dekan Novak 28 K.

Bog plati vsem dobrotnikom!

Fr. Zbašnik
župnik.

Nova mirovna konferenca.

Washington, 22. okt. (Raut. biro.) Predsednik Roosevelt odpočje tekom prihodnjih dni formalca vabila na vlado, naj imenuje svoje zastopnike za novo mirovno konferenco v Haagu. Istodobno bo predlagal tudi čas, kdaj naj se ta konferenca skliče. Drž. tajnik H. y je v današnjem ministarskem svetu predložil načrt povabila.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 24. okt. Baltiško brodovje je srečalo v petek po noči nakrat neko angleške brodovje ribiških ladij. Rusi so ribiške ladje razsvetili z metalci svetlobe ter potem pričeli streljati. Dve ladji sta se potopili. Kapitanom na teh dveh ribiških ladjah sta bili odtrgani glavi. Tudi nekaj angleških mornarjev je utonilo. Poročevalec „Daily News“ je vprašal za mnenje o tem nekega ruskega državnika, ki je dejal, da se je to zgodilo gotovo v pomoti. Častniki ruskega baltiškega brodovja v megli niso mogli spoznati Angležev ter so menili, da se jim hočejo približati od Japoncev najete ladje, da bi izstrelile proti ruskim brodovjem torpede, če je kaj angleških mornarjev mrtvih, bo to na Ruskem vzbudilo splošno sočutje.

Tokio, 24. okt. Maršal Ojama je izdal uradno poročilo, v katerem pravi, da so imeli Rusi pri Šiho do 22. t. m. 60 000 mož izgube, poleg tega da so Japonci zaplenili 45 ruskih topov, 6920 granat 5474 pušk, veliko množino streliva ter da so Japonci vjeli 10 550 Rusov.

London, 24. oktobra. Obe armadi stojita mirno. Rusi so dobili nazaj Taninpuso. Japonci imajo v oblasti grič, ki obvladuje Saho. Gen. Miščenko je 20. t. m. imel hudo bitko zapadno od te postojanke. Rusi so napredovali in čuje se, da so zopet vzeli Japoncem nekaj topov. Znamenja kažejo, da se bitka kmalu obnovi z ruskim napadom. Vreme je mrzlo. Približno se sodi, da so Rusi izgubili v zadnji bitki 45.000 mož, od teh deset tisoč mrtvih.

Peterburg, 24. oktobra. Vzhodno krilo Rusov je 18. t. m. zavzelo Tumelin prelaz, nakar so se Rusi 20. t. m. zopet umaknili. Pri Linšipu loči sovašnika le cesta.

Dunaj, 24. oktobra. Državno sodišče je zavrnilo pritožbo Čehov proti odloku ministrstva glede čeških šol, češ, da se s tem ni kršil zakon.

Dunaj, 24. oktobra. O smrti viteza Javorskega se poroča: Javorski je danes zjutraj ob 8. uri vstal ter je dal slugi nekaj naročil. Nato je šel k umivalniku. Ko se je sluga vrnil, dobil je svojega gospodarja mrtvega na tleh. Hitro poklicani zdravniki so mogli konstatirati le smrt.

Carigrad, 24. okt. Tu se je vršilo izredno vojaško posvetovanje, ki je trajalo cel dan.

Zadar, 24. oktobra. Ne le hrvaški državnozbornski poslanci, ampak tudi oboja Srba sta sklenila, da se pridružita na Dunaju češki obstrukciji.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 18

se priporoča pred. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo
zalogo
izgotovljene obleke
posebno na havelce v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah

obavitelj eniform avstrijskega društva šoleznikov in mladikov

ANTON PRESKER

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

z sedežem v Gorici, ul. Barzellini 22

priporoča

prava pristna najboljša vina: sladko rebulo, zelen, rizling, burgunder, modrafrankinja in drugo, pri najzmernejših cenah s točno in pošteno postrežbo.

Razpošilja se tudi v svojih sodih od 56 l. naprej na vse kraje.

Posreduje tudi prodajo sadja.

1122 100-84

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 100 podobami

ur, zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči

Hanns Konrad

tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 955, Češko.

gld. 250.

Prava amer. nik. remontir.-ura s sidro,
sistem Roskopf patent v trpežnem futuralu
in jelenorega usnja z eleg. veriščico iz nik-
lja in priteskom, komad

Ciril-Methodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubi v
vsaki prodajalni in pekarni. Ti
piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družba založnik B
H. Skerl, Sv. Ivan pri Trstu.

„Kraški Teran“

vsestransko garantiran vsled
ugodne letine, neprekosljive kva-
liteteima **naprodaj**
od 56 litrov dalje

Anton Černe,

posestnik v Tomaji, p. Sežana.

Op.: Cene so mu sedaj še ugodno
nizke. 1769 10-3

Za Vse sveti

priporoča svojo
veliko zalogo
pristno pozlaenih
nagrobnih
križev

po najnižjih cenah
trgovina z želez-
nino

Štefan Nagy

Ljubljana, Vodnikov trg 5.

1648 5-5

Odlikovan z zlato medaljo

na razstavi v Parizu l. 1904.

Dragotin Puc

tapeznik in preprogar
Dunajska cesta št. 18,

zvršuje vsa tapetnaška in dekoracijska dela
er ima v zalogi vse v to stroko spadajoče
predmete lastnega izdelka. 884 24

kakor tudi pohištva prve kranjske mizarske
zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

„SLOVENEČ“

se prodaja

odslej v naslednjih ljubljanskih
tobakarnah ozlr. trgovinah:

Bizjak Ivan Bohoričeve ulice 10.
Blažnik Lovro, Stari trg 12.
Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12.
Cešnovar Lovro, Kolodv. ulice 33.
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Elsner Marija Kopitarjeve ulice 1,
Fuchs H., Marija Terezije cesta 14.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2.
Kanc Albin, sv. Petra cesta 14.
Kristan Ivan, Rešjeva cesta 24.
Kuštrin Agneza, na Bregu 6.
Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4.
Omejo Terezija, Karlovska cesta 32.
Pihler Ivana, Kongresni trg 3.
Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101.
Saje Ant., Dunajska cesta 19.
Sever Mar., Gosposke ulice 11.
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Swatek Jos., Mestni trg 25.
Tenente Rudolf, Gradaška ulica 10.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Velkavrh Antonija, Sv. Jakoba trg.
Veselj Andrej, Prešernove ulice 20.
Vrhovc Ivan, Sv. Petra cesta 52.

Bohinjska Bistrica:

Mio Grobotek, trgovec.

Celovec:

Josip Sova, prodaja časnikov.

Cerknica:

Ivan Lavrič, (konsumno društvo).

Gorica:

Jos. Schwarz, Šol. ulice 2.

Hrušica pri Jesenicah:

Katarina Krivc.

Idrija:

Valent. Treven, trg., 102.

Javornik:

Stefan Podpac, trgovec.
Leopold Zeré, trgovec.

Jesenice:

Adela Balch.

Kamnik:

Fran Subelj, trg., 39.

Kranj:

Karol Florian, knjigotržec.

Leskovec pri Krškem

Franco Starec, trgovec.

Logatec:

Maks Japelj, trgovec.

Novomesto:

J. Kraec nasl., knjigotržnica.

Postojna:

Helena Orešek, trg. 76.

Radovljica:

Oton Homan, trgovec.

Ribnica:

I. J. Vendelin Stare, trgovec,

Spod. Šiška:

Maks Lavrenčič, trgovec 3.

Stari trg p. Rakeku:

Ivan Turk (konsumno društvo).

Škofjaloka:

Janez Potočnik.

Št. Peter:

Fran Novak.

Trnovo, Notr.:

Davorin Cvetnič (kmetijsko društvo).

Trst:

Antonija vd. Kramar, Rojan št. 8
Mihael Lavrenčič, Piazza Caserma 1.

Zidan most:

Mary Peterman, kolodvor.

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1,
v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporoča slamoreznice, mlatlince, čistil-
nice, gepeljne, preše za grozdje in sadje,
pluge in brane najboljšega izdelka ter samokol-
nice. Dalje: Sesalke za vodo in gnojilo, po-
cinkane, asfaltrane in svinčene cevi za napeljavu
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh
vrst, kuhinjsko opravo, nagrobne križe, na-
kovala, privijače, žage, kotle za klatje in
žganje.

Portland in Roman-cement, železniške
šine in traverze, poljski maveo.
Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko
orodje ter vse druge v železno stroko spada-
joče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
676 52-28 cerijskega blaga.

Po ugodni ceni
sukneno blago pri
R. Miklauc
Ljubljana
Špitalske ulice šte. 5.

Napise in slikanje grbov
obrtnih in trgovskih znakov na steklo, les in
kositar oskrbuje in umetno izvršuje v lastni delavnici
tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani Franciškan-
ske ulice. 524 18 11-9
Vnanja naročila proti povzetju.

Pijte
Klauerjev
„**Triglav**“
najzdravejši vseh likerjev.
544 150-18

Že skozi 19 let

Lekarna Piccoli pri angelju
Ljubljana Dunajski cesti.
boleham na želodcu. Po
poskušajah z različnimi
zdravili sem začel leta
1896. rabiti Vašo
tinkuro
za želodec,
ki mi je vedno prav
dobro služila kot učin-
kujoče zdravilo, pa ne
le meni, ampak tudi
raznim bolečim osebam, katerim sem jo po-
daril. Zato jo najtopleje priporočam vsakomur,
ki trpi na želodčni bolezni. 790 50-20
Friderik Repolusk,
čupnik v št. Vidu nad Valdekom, p. Missling,
16. dec. 1903.
Resnici čast!
Vaše „**Železnato vino**“ se mi je pri
mnogoteri, večletni uporabi v svoji družini,
kakor pri drugih obično izobno obneslo. Prav
posebno je bil njega učinek očividni pri slabo-
krvnih, pri osebah oslabljenih prebavil in ne-
rednem krvotoku ter podobnih defektih. Zato
morem Vaše res izobno železnato vino iz
lastne večletne izkušnje v enakih in podobnih
slučajih vsakemu kar najtopleje priporočati!
Anton Znidaršič,
čupnik pri Beli cerkvi, p. št. Jernej, Dolenjsko
1. marca 1904.
Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje
odlikovani lekarnar **G. PICCOLI**, Ljubljana
lekarna „Pri angelju“, Dunajska cesta, dvorni
založnik Njihove Svetosti papeža.

Jecljanje!
V Trstu se tvori **tečaj za zdravljenje**
glasu. Jamstvo za popolno ozdravljenje.
Nestvelno zahvalnih pisem, ki so po mnogih letih
doše od ozdravljenih, kojim se bolezen ni povrnila
Prijave sprejema uprava lista „Edinost“ v
Trstu, ali pa Mad. A. Nagel, Sprachbeiranstalt Inter-
laken, Švica. 1760 3-3

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejenim poroštvo
v lastni hiši v Ljubljani **v lastni hiši**
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po
23 104-84 **4 1/2 0/0**
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.
Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.
Upravno premoženje kmetske K 5,245.845'40.
posojilnice znaša
Stanje hran. K 5,089.883'14. Denarni K 23,806'306'40. Stanje rez. K 98.238'41.
vlog promet zaklada
Varnost hranilnih vlog je tudi zajemčena po zadrugnikih.
Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

„Hotel Balkan“ - Trst
1725 10-6 Piazza della Caserma (Narodni Dom)
3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremlje-
nimi sobami.
Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna
Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju.
Dvigalo. Električna razsvetljava. Kopališča.
Shajališče tujcev.

Kdor kaj lepega in dobrega po najnižjih
tovarniških cenah hoče kupiti iz
konfekcije za gospode, dame in
otroke za jesensko in zimsko dobo naj ne zamudi si ogledati poprej
1678 3-2 **velikanske zaloge blaga v**
Angleškem skladišču oblek
Mestni trg št. 5.
Številnega obiska prosi velespoštovanjem **Or. Bernatovič.**

Žrebanje nepriklicno
12. novembra 1904.
Glavni dobitek
kron 25.000 kron
Srečke vojaškega spomenika priporoča
à 1 krono **J. C. Mayer, Ljubljana.**
1753 4 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

Ne prezreti!
Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že
dolgo obstoječo, slehernemu znano tvrdko
Franc Čuden,
urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v
Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina s kolesi in
šivalnimi stroji.
Ljubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana.
Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.
Posebno priporoča pristne prave, osebno v **Svici nakupljene žepne ure**, dalje vsako-
vrstne **stenske (pendel) ure** z donečim bitjem v krasno izrezanih omaričah
Največja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja
glede izbere, ker so v zalogi od 25 gl. do čez tisoč goldinarjev, vdeleni v različnih
oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.
Ne pretirane cenel
Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali china srebru na-
mizno opravo (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah, kakor tudi druge iz
china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah **Jako pri-**
merna in porabljiva splošna darila.
Ceniki zastonj in poštnine prosti. 265 41

Nagrobne križe
slamorenice, bakrene kotle za žganje, vlite kotle,
mesorenice, sploh vso želez-
nino, kakor tudi kompletne ku-
hinjske oprave se dobivajo
1708 6-5 najcenejše pri
Karola Kavšeka nasl.
SCHNEIDER & VEROVŠEK
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Najboljše vrste laki za kočije.
Zastopstvo in zaloga za Kranjsko prve ameriške tovarne za lake
Standart Warnisch Works, New York
pri **bratih Eberl, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6**
tovarna za barve, lake in firneže. 1358 12-2
Senzacionalni uspehi.

Nakup in prodaja
vankovrstnih državskih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-
šega dobitka. — **Promesse** za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična dolniška družba
„MERCUR“
I, Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I, Strohhofgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega sbrastovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 389